

13-Дәріс. Ұйымның корпоративтік мәдениеті

Дәрістің жоспары:

- 1.Басқару жүйесіндегі ұйым
- 2.Ұйымдық корпоративтік мәдениет
- 3.Ұйымдағы стресс-менеджмент

Түйін сөздер: басқару жүйесі, ұйым психологиясы, корпоративтік мәдениет, корпоративті мінез-құлық

Ұйымда жоспарлаудың маңызы болып қоршаған сыртқы орта факторларының әсері мен ұйымның ішкі мүмкіндіктерін бағалай отырып белгілеу және сол мақсаттарды жүзеге асыруда тиімді әдіс-жолдарынан таңдап алу танылады Нарық жағдайындағы жоспар өндіріс пен өткізу көрсеткіштерін үнемі қадағалап отыру мақсатында маркетинг жүйесі және бақылау процесімен тығыз байланыста болады. Басында айтқанда, және парлау мынадай сұрақтарға жауап береді.

- Біздің қазіргі, бүгінгі күнгі жағдайымыз қандай?
- Болашақта біз қандай болуымыз қажет?
- Осы жолда нендей кедергілер орын алған?
- Мақсатқа жетуге қандай әрекеттер жасағанымыз орынды?
- Жоспарлаудың маңызы болып қоршаған сыртқы орта факторларының әсері мен ұйымның ішкі мүмкіндіктерін бағалай отырып белгілеу және сол мақсаттарды жүзеге асыруда тиімді әдіс-жолдарынан таңдап алу танылады Нарық жағдайындағы жоспар өндіріс пен өткізу көрсеткіштерін үнемі қадағалап отыру мақсатында маркетинг жүйесі және бақылау процесімен тығыз байланыста болады. Басында айтқанда, және парлау мынадай сұрақтарға жауап береді.
- Біздің қазіргі, бүгінгі күнгі жағдайымыз қандай?
- Болашақта біз қандай болуымыз қажет?
- Осы жолда нендей кедергілер орын алған?
- Мақсатқа жетуге қандай әрекеттер жасағанымыз орынды?

Корпоративті мәдениетте коммуникацияның рөлі зор.

Коммуникацияның түрлері:

- 1.Ішкі коммуникация (мысалы, ұйымның ішіндегі кіші топтар) сол ұйымдағы адамдардың және кіші топтардың арасында ақпараттар алмасу.
- 2.Вертикалды коммуникация олар әрі шығып бара жатқан және жоғары көтеріліп бара жатқан бағыттар бойынша өтеді (жоғарыдан төменге, төменнен жоғарыға). Солардың көмегімен мақсаттар, жоспарлар және олардың орындалуы бойынша нәтижелері беріледі, хабарланады.
- 3.Сыртқы коммуникация (сыртқы қоршағандар және сыртқы әлеммен байланыстар).
- 4.Горизонталды коммуникация-ұйымдағы кіші бөлімшелер және қызметкерлердің арасында теңгерілген, тең құқылы коммуникация орнатылады.
- 5.Формалды коммуникация формалды құрылымдардың иерархиялық вертикалдары бойынша ақпараттарды беру.

6.Формалды емес коммуникация спонтанды, аяқ асты пайда болады ол жеке бастық және бағындырылмаған, тәртіптелмеген қатынастарға негізделеді.

7.Вербалды коммуникация-тілдік қарым-қатынас, ойлармен, ақпараттармен, эмоциялармен, әсерленулермен алмасу.

8.Вербалды емес коммуникация (мимика, ым шаралар, позалар)-тілдік емес құралдардың, белгілердің, символдардың жиынтығы арқылы ақпараттар алмасу.

Коммуникацияның функциялары:

1.Эмотивті

2.Конативті

3.Референтивті

4.Поэтикалық

5.Фатилік

6.Метатілдік

7.Аппелятивті – коммуникацияда үндеу жасау (обращение)

8.Репрезентативті-хабарлау (сообщение)

Копоративті мәдениетте әрбір тұлға мақсатқа жетуге қандай әрекеттер жасағанымыз орынды? деген ойға ойланамыз. Осыдан барып жоспарлау барысында ұйым деңгейінде жүзеге асырылатын төмендегідей міндеттерді атап өтуге болады: Қажет етілетін адамдық, материалдың; ақпараттық басқа да ресурстарды іздестіру; басқару жүйесі мен ұйымдық құрылымды қалыптастыру және ақпараттар тағылымын реттеу; еңбек өнімділігі мен пайда деңгейін арттыру, өндіріс барысы мен құрал-жабдықтарды пайдалану және жарату жолдарын қарастыру; сенімді бақылау жүйесін қамтамасыз ету арқылы міндеттерді орындауға қол жеткізу.

Копоративті мәдениетте басшылықтың алдында тұрған проблемалар мен міндеттер әрдайым өзара байланысты әрекеттер жиынтығын талап етеді. Осы тура жоспарлауды ұйымның даму барысын белгілейтін кешенді жиынтық ретінде қарастыра отырып, бірқатар бастапқы кезеңдерін атап өтуге болады.

Тексеру сұрақтары:

1.Ұйым психологиясы

2.Ұйымдағы қарым-қатынас психологиясы

3.Коммуникациядағы копоративті мәдениет

Әдебиеттер:

Әдебиеттер:

1. Ахтаева Н.С.,Әбдіғапарова А.І, Бакбаева З.Н. Басқару психологиясы: Оқу құралы. –Алматы: Бастау баспасы, 2010.- 250 б.

2.Захарова Л.Н. Психология управления. Логос. 2014г.

3. Мандель В.Р. Современная психология управления. Директ Медиа. 2015г.

4. Полукаров В. Л. Психология менеджмента: учеб. пособие / В. Л.

Полукаров, В. И. Петрушин. – 2-е изд. – М.: КНОРУС, 2010 Полукаров В. Л.

Психология менеджмента: учеб. пособие / В. Л. Полукаров, В. И. Петрушин.

– 2-е изд. – М.: КНОРУС, 2010

- 5.Розанова В.А. Психология управления. – М.: ЗАО «Бизнес-школа «Интел-Синтез». – 2012.
- 6.Салих Гүней. Ұйымдық іс-әрекеттер.-«Нобель» баспасы, Анкара, 2011(түрік тілінде)
- 7.Столяренко А.Д. Психология управления. - Ростов - на - Дону: Феникс, 2013.
- 8.Sanderson A., Safdar S. Psychology. - University of Guelph: Wiley-sons Canada. Ltd., 2012.
- 9.Эмре Өзкалып, Чигдем Кырел. Ұйымдақ іс-әрекеттер. «Еким» баспасы.- 2012 (түрікше).